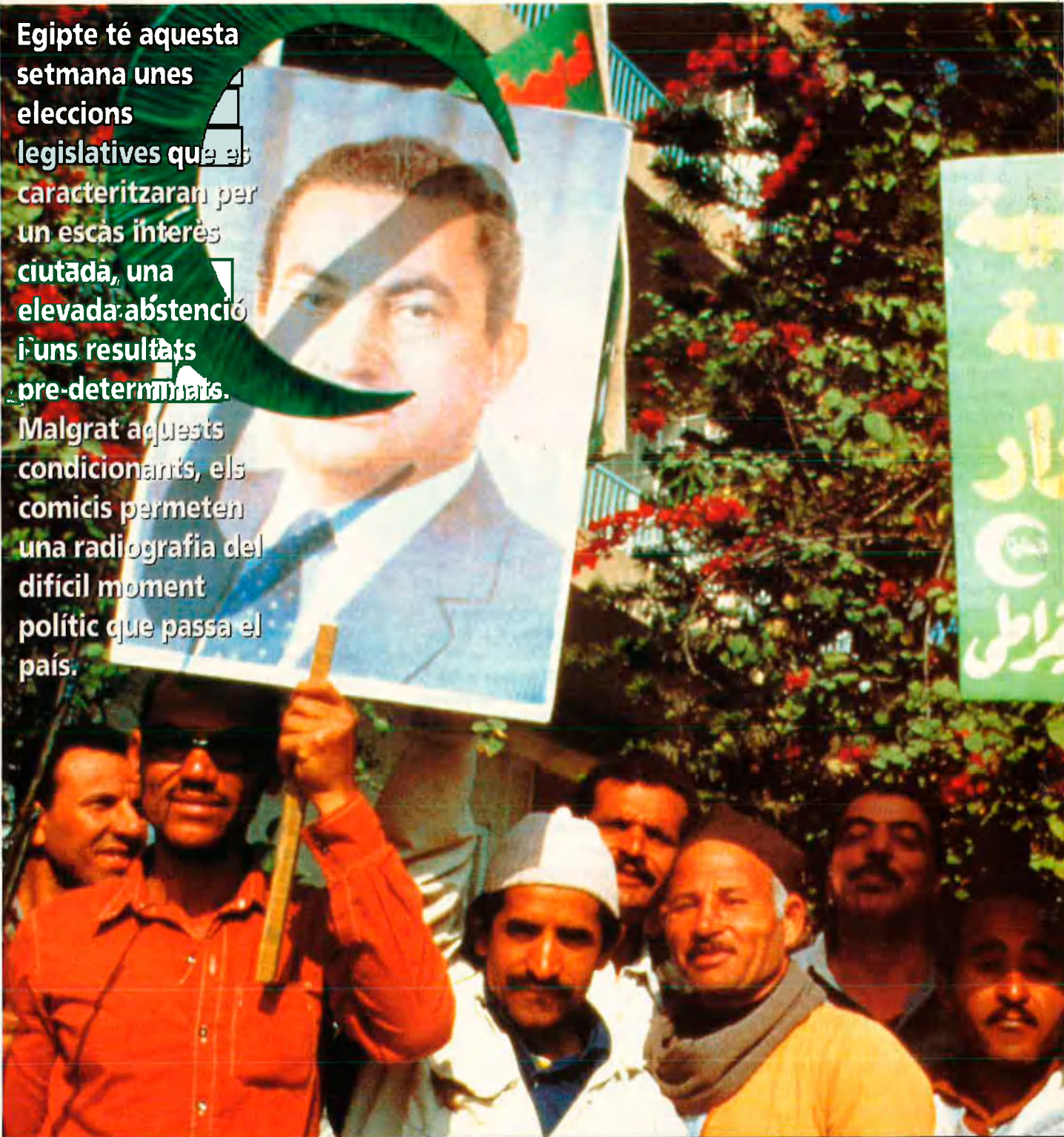

Egipte té aquesta setmana unes eleccions legislatives que es caracteritzaran per un escàs interès ciutadà, una elevada abstenció i uns resultats pre-determinats. Malgrat aquests condicionants, els comicis permeten una radiografia del difícil moment polític que passa el país.

EL MIRATGE DEMOC

El cotxe usat pels integristes que intentaren assassinar Mubàrak. Fou a Etiòpia.

Dimecres dia 29, just cinc anys després de les últimes eleccions legislatives, els egipcis tornaran a les urnes per renovar l'Assemblea del Poble, legislatiu unicameral de 454 escons.

No hi ha prevista cap sorpresa. Tothom dona per segur que la formació del rais Hosni Mubàrak, el Partit Nacional Democràtic, mantindrà un control del Parlament superior als dos terços dels 444 escons en joc. Els deu restants, a més, els designa directament el president.

Entre els 4.000 candidats –i 35 candidates– que han fet campanya, l'oposició hi té un paper bàsicament de comparsa. De fet, la majoria dels aspirants van als comicis com a independents, fora dels representants oficials del partit del govern, que reben tot el suport institucional.

L'oposició històrica també serà present en aquesta convocatòria. El conservador Neo Wald; el Partit Socialista del Treball, islamolaborista; i el Partit Liberal Socialista, socialdemòcrata, han decidit finalment de competir pel terç d'escons que, aproximadament, es calcula que els deixaran els candidats oficialistes.

Aquests partits ja van obtenir un terç dels vots al 87, però al 90 van quedar fora de l'Assemblea per haver decidit de boicotar els comicis. Van adduir falta de llibertats públiques i de garanties democràtiques en un país que vivia, i continua vivint-hi, en estat d'emergència des que el cap d'estat anterior, Anwar el-Sadat, fou assassinat pels islamistes, fa catorze anys. La situació no ha millorat, però l'oposició ha preferit ara de no renunciar a aquesta tribuna pública de debat.

Hi ha encara una dissidència més poderosa: la islàmica, que va dels grups més tradicionalistes i moderats, com els Germans Musulmans, als grups més extremistes que han optat per la via del terrorisme. El règim egipci gairebé no fa distincions, i tots estan il·legalitzats, però els Germans Musulmans se sap que presenten 150

candidats com a independents i ningú no els ho ha impedit...

Règim piramidal. Davant aquestes eleccions es pot afirmar literalment que els egipcis miren cap a un altre cantó. Dels gairebé 60 milions d'habitants, menys de 20 s'han inscrit per poder votar, i d'aquests, segur que encara menys de la meitat arribarà a les urnes.

El fort presidencialisme del règim egipci, que redueix el Parlament a un paper de consort, la falta d'alternativa viable al partit del govern, i els greus problemes econòmics i socials del país limiten molt l'interès popular pels comicis. A més, s'ha de tenir en compte la realitat educativa del país: gairebé la meitat de la població és analfabeta, amb cotes que arriben fins al 70% a les zones rurals.

De fet a Egipte qui compta és el rais, que es va confirmant cada sis anys. "Rais" vol dir president, però aquí té molt més sentit. Significa més aviat líder, guia, en una concepció més paternal que no política.

El cap de l'estat és, amb diferència, la institució de referència nacional, i aquest sistema tan piramidal –de tradició multimil·lenària al país del Nil– dona, és clar, poc joc democràtic.

Egipte, és cert, és el país àrab amb més llibertats després del Líban. La premsa pot anar més enllà de reproduir les posicions oficials del poder i hi ha fins i tot mitjans de comunicació alineats amb l'oposició. Les universitats tenen una certa llibertat de càtedra, i el paper de la dona, per exemple, malgrat les greus desigualtats, ha anat evolucionant.

El problema d'Egipte, o almenys un dels principals, és la por. La por governamental de la llibertat, de l'obertura democràtica, i la por del poble pel futur.

Egipte és un gegant del món àrab amb peus de nadó. Cada vint-i-set segons neix un nou egipci. La meitat de la població té menys de

RÀTIC

Matar el faraó

Soterrament d'Anwar el-Sadat. El faraó fou assassinat per "traïció".

"Sóc Jalid al-Islambuli, he matat el faraó i no temo la mort!". El magnicida només va dir aquestes paraules quan va ser detingut. Però la frase va ressonar per tot Egipte.

El faraó era Anwar el-Sadat. I va ser assassinat el 6 d'octubre del 1981. Al-Islambuli, un tinent de l'exèrcit, dirigia un comando de quatre executors que van disparar contra el rais mentre participaven en una desfilada militar al Caire per commemorar la guerra d'octubre del 73 contra Israel.

Els magnicides eren del grup islamista Al Jihad (Guerra Santa) i acabaven de cometre l'acte més greu que es podia fer contra l'estat egipci, que ells acusaven d'heretgia per la seva secularitat, i de traïció per la pau signada amb Israel. Hosni Mubàrak mateix, aleshores vice-president, en va escapar viu de miracle. Era al costat d'el-Sadat, i el va succeir immediatament.

Mubàrak va intentar, com els dos antecessors seus, fer una primera aproximació als islamistes. Va obrir una tanda d'excarceracions entre els més de 10.000 detinguts sota el règim d'el-Sadat, i encara va autoritzar una aplicació moderada de la xària, la llei islàmica.

Però, com va passar amb els seus predecessors, la impossibilitat d'acordar un sistema polític amb els islamistes va tornar a enfrontar totes dues parts. Així, al 1992 els islamistes, i sobretot el grup al-Jama'a al-Islamiya (Agrupació Islàmica), van tornar a agafar les armes. L'objectiu ha estat doble: assassinar el rais, cosa que ja han intentat diverses vegades, i aconseguir el col·lapse econòmic del règim, sobretot amb el boicot armat al turisme, principal font de divises del país, que ja ha baixat un terç: de 3.000 a 2.000 milions de dòlars d'ingressos anuals.

En aquests tres anys de lluita armada hi ha hagut 800 morts, almenys set dels quals –i cinquanta-tres ferits– han estat turistes. A les presons egípcies, hi torna haver uns 6.000 integristes, i a les comissaries es reproduïxen maltractaments, tortura i, de vegades, la mort.

Es la trista història que es repeteix al país bressol de l'islamisme, el país que va veure néixer, al 1928, el moviment pare de tots els grups d'inspiració islàmica moderns, els Germans Musulmans. Aquesta germanat és, potser, encara avui, l'associació civil més poderosa d'Egipte, fortament implantada als col·legis professionals, les universitats, i als bazars.

Els seus braços s'estenen per tot arreu a través de nombroses associacions d'atenció social en els camps de l'educació i de la sanitat. Els Germans Musulmans són poderosos i no exerceixen la violència, però també estan sotmesos a la il·legalitat per un règim que no vol, o no pot, separar i dividir les diferents forces de l'islamisme.

J. R.

vint-i-un any i cada any es llancen al mercat del treball 500.000 joves a la recerca de la primera feina. Si la troben, a més, no arribaran a cobrar ni 8.000 pessetes mensuals de mitjana.

Tot això en un país sense infraestructura industrial, amb un deute extern de més de 35.000 milions de dòlars i amb una superfície cultivable similar a la d'Holanda, que té una quarta part de la població egípcia.

Els ciutadans, doncs, temen el futur. I a la por, s'hi ha de sumar un desconcert social estructural, provocat pels cops de timó dels tres rais que han dirigit el país des de la revolució de 1952.

Tres rais, tres polítiques. Nàsser va ser el primer. Es va alinear amb la Unió Soviètica i va importar mecanismes d'economia planificada que van derivar a la creació d'un sector públic mastodòntic i avui obsolet, que representa gairebé el 70% de la indústria.

Després el-Sadat va canviar de bàndol. Va mirar cap a occident, va fer la pau amb Israel i amb la seva *infitah* va mirar de liberalitzar l'economia, d'acord amb les receptes del Fons Monetari Internacional, que li van costar un avalot social l'any 1977 per l'encariment dels preus i l'agreuïment de les diferències socials.

Mubàrak ha procurat d'alentir aquest procés, d'acord amb el seu caràcter prudent. Ara s'ha donat fins a l'any 2000 per privatitzar un terç de les tres-centes companyies públiques; mentre intenta de jugar a fons la carta de país estratègic per aconseguir favors financers.

A tots aquests factors d'incertesa, ara se n'hi suma un altre, arran sobretot de la normalització de relacions d'Israel amb la resta de països veïns.

Els egipcis, ho diuen els resultats de totes les enquestes, es troben en un estat definit de pau freda amb Israel des que el-Sadat va signar els acords de Camp David, al 1978. Els anys han passat, però la desconfiança s'ha mantingut. I aquells acords, sovint s'han vist més com una mena de vergonya que no pas com un gest de conciliació.

A més, el país no ha notat els beneficis materials d'aquesta pau, tot i que és el segon en la llista d'ajut exterior nord-americà. I no ho ha notat perquè Washington, i el Caire també, han decidit de canalitzar l'ajut sobretot cap als pressupostos de defensa, oblidant les altres necessitats més urgents dels ciutadans.

Ara els egipcis temen que la plena integració regional d'una potència econòmica com Israel els margini encara més. Temen –una altra vegada la por– un hipotètic nou esquema de relacions al Pròxim Orient en què Israel aportaria tecnologia i coneixements, els països del Golf, diners, i Egipte, la mà d'obra barata i menys qualificada. Tot això, és clar, al marge del veredict de dimecres a les urnes.

Joan Roura